

Sutinen

Jäsenlehti • 2012

ITÄ-HELSINGIN TAIDeseura RY

Sutinen

Julkaisija Itä-Helsingin Taideseura ry
Kalkkihiekankuja 6, 00980 Helsinki

ISSN-L 0780-9190

ISSN 0780-9190 (Painettu)

ISSN 2242-3028 (Verkkolehti)

Sisältö

Vireästi ajan virrassa	3
33. vuosinäyttely Stoassa	4
Avajaiset	6
Arvioita tunnustuspalkinnon saaneiden töistä	7
Kritiikki-ilta vuosinäyttelyssä 30.5.2012	8
Kuukausitapahtumia	12
Värit vapauttavat – vapauta värit	13
Kartonkigrafiikan kurssi 10.–11.3.2012	14
Pastellikurssi 17.–18.11.2012	15
Muutos! Tähtäimessä vuosi 2014	15
Taidemaalari Krista Kortelainen	16
Viikottaisia kursseja: Akvarellimaalaus ja kokeilevava piirustus	20
Vartiosaari kesällä 2012	21
Mazzano Romanossa 30.4.–6.5.2012	22
Castiglion Fiorintino, Toscana 30.5.–5.6.2012	24
Syysnäyttely Vuotalossa 16.10.–2.11.2012	26
Ajankohtaista	29
Kevään 2013 kurssit	29
Kesäkurssit ja näyttelyt 2013	30
Itä-Helsingin Taideseuran hallitus	31
Kesäkurseilta	32

Kannen kuva: Andy Wall. Vuotalon näyttelyn avajaiset 16.10.2012.

Itä-Helsingin Taideseuran internetosoite: <http://www.itahelsingintaideseura.fi>

Vireästi ajan virrassa

Taideseurallamme on vireä vuosi takanaan. Toimeliaisuudesta kertovat erityisesti kurssitoiminnan monipuolisuus ja aktiivinen jäsenistö. Kurseilla annetun opetuksen määrä on yhteen laskien hämmästyttävän korkea, reippaasti yli viisisataa tuntia kuluvana vuonna. Kun lukuun lisätään vielä kotimaan kesäkurssit, nousee annetun opetuksen määrä lähemmä kuutta ja puolta sataa tuntia. Sen lisäksi viime kesänä jäsenemme ovat osallistuneet Italian kesäkurssiin sekä omille taidekurseilleen ja -matkoilleen. On siis altistuttu hyvällä tavalla taiteelle.

Jäsenistön aktiivisuus näkyy myös tuloksellisessa näyttelytoiminnassa ja uusien yhteyksien syntymisessä. Italian matkalaisten aloitteesta kehkeytyi EU-tiedotuskeskukseen kesällä hieno näyttely, ja etelän aurinkoiset teemat virkistivät katsojia myös Vuotalon *Vapauttavat värit* -näyttelyssä muiden osallistujien töitä unohtamatta. Vuosinäyttely Stoassa toi esiin myös uusia taiteilijoita ja uutta ilmaisu.

Säännöllinen taidekurssien järjestäminen näyttelyiden ohella muodostavat seuramme työn perustan, josta kannattaa tiedottaa muillekin ja olla ylpeä. Kurssimme ovat avoimia kaikille seuran jäsenille, myös nuorisojäsenille. Kurssimaksut samoin kuin jäsenmaksut on saatu pidetyksi kilpailukykyisinä. Kiitos tästä kuuluu vapaaehtoiselle työlle, sekä hallitusvastuussa oleville että talkoolaisille. Olemme yleishyödyllinen yhteisö, joka tuottaa jäsenilleen palveluita omakustannushintaan. Suurin palkinto tekijälleen onkin useimmiten yhteisöllisyydestä tuleva voimavirta, joka vahvistaa sitoutumista ja toisinaan visaisten kysymysten ratkaisemista. Olen iloinen siitä, että olemme onnistuneet kuluvana vuonna kehittämään taideseuran toimintaa ja saaneet hyvää palautetta: opetus on osaavissa käsissä ja kurssilaiset tyytyväisiä. Olemme ajantasaistaneet yhdistyksen säännöt ja pohtineet näyttelyjen ja muun toiminnan selkeyttämistä ja tulevaisuutta. Tarvitsemme myös jatkossa talouden ja toiminnan turvaamiseksi uusia näköaloja, omaa varainhankintaa ja tarkkaa taloudenpitoa.

Näkyväksi tuleminen ja oman ilmaisun löytäminen ovat taiteilijalle elintärkeitä kasvun paikkoja. Taiteilija elää, hengittää ja näkee oman aikansa ilmiöitä, ja samalla hän imee vaikutteita ympäristöstään. Pääkaupunkiseutu tarjoaa tähän loistavat mahdollisuudet. Tarjontaa, kuten hienoja näyttelyitä, on runsaasti. Kun kokemuksia jaetaan, saa kokea maailmaa myös muiden silmin ja avartua. Myös seuramme tarvitsee yhteisönä nähdäksi tulemistä ja keskustelua yhteisistä tavoitteista ja pyrkimyksistä. Tämä lehtemme ja nettisivumme ovat oivia välineitä myös koko jäsenistön mielipiteille ja ajatuksille, samoin yhdistyksen jäsentapahtumat. Mistä haluaisit kertoa kaikille? Vaikuta ja ota kantaa! Haluamme olla jatkossakin innostava, uudistuva ja päämäärilleen omistautunut taideseura. Siksi toivomme, että löydät IHTS:n toiminnasta väylän, jonka avulla voit tukea sekä omia että yhteisiä taiteellisia pyrkimyksiämme. Innostavaa ja luovaa toimintaa taiteen parissa!

Kirsti Pesari
puheenjohtaja

33. vuosinäyttely Stoassa

30.5.–29.6.2012

Ritva Juselius: Negobon rannalla I, öljy.

Liisa Mälkki: Työn ääniä sahalla, öljy.

Minna Enäjärvi: Jänis, öljy.

Eeva Korjula: Apupalu, öljy.

Maila Niskanen-Kopio: Rannalle kasvaneet, öljy.

Ilona Sevelius: Faaraon paviaani, öljy.

Ulla Vapaavuori: Talvi, öljy.

Pekka Martin: Vapaus, hiili.

Seppo Saloranta: Järvimaisema jostain sieltä, öljy.

Alexey Paramonov: Volyme 4, akryyli.

Anni Sovala: Sininen hetki, öljy.

Avajaiset

Kirsti Pesari Stoassa vuosinäyttelyn avajaispuheessaan: "Näyttelyn työt osoittavat, että Taideseuramme on nuoren vahvan aikuisen iässä."

Taiteilijalle tärkeä ominaisuus on näkemisen kyky. Sen vastakohtia ovat näkemisen puute, sokeus ja näköalattomuus, jotka tuntuvat vaivaavan paljolti tällä hetkellä koko yhteiskuntaamme. Taiteellisen toiminnan yhteiskunnallinen tehtävä on tärkeä, vaikka ymmärtämystä taiteelliseen työhön ja sen arvoon ei heruisikaan. Taiteilija joutuu usein yksin painimaan näkemyksensä puolesta ja hän joutuu etsimään uusia ratkaisuja voidakseen työskennellä. Hän tutkii ympäristöään ja havaitsee siitä yhä uusia puolia, karsii, muokkaa, korjaa näkemystään ja työtään. Hän siirtää katseensa jatkuvasti ympäristöstään työhönsä ja työstään ympäristöön. Samalla hänen havaintokenttänsä aukeaa ja näkemys syvenee.

Katsoja näkee työn tuloksen. Sinä, näyttelyvieras, teet katsojana havaintoja näkemästäsi. Parhaassa tapauksessa teos kohtaa yleisönsä ja alkaa puhua omaa kieltään. Maalaus, piirros tai vaikkapa graafinen työ puhuvat kuvan kieltä. Kuvan kielessä yhdistyvät taiteellinen toiminta, tunne ja intentio, taiteellinen tarkoituksiperä. Teoksen kieli on kirjoitettu taiteilijan omalla käsialalla.

Kielenopiskelussa käytetään kuulun ymmärtämisen kokeita. Yhtä tärkeää kuin ymmärtää kuulemaansa on ymmärtää nähtyä. Katsoja oppii näkemästään ja saa siitä elämyksiä. Taiteilijalle jatkuva tekeminen ja hyvä ohjaus ovat avainasemassa silloin, kun hän pistää itsensä kokeeseen kuvallisen ilmaisunsa kanssa. Ihan kaikkea ei hänen tarvitse keksiä itse uudestaan. Hyvä ohjauksen ja keskustelun avulla huomaamme ympäröivästä maailmasta enemmän kuin vain yksin ollen. Vankka tieto- ja taitoperusta auttavat näkemään, havaitsemaan ja kehittämään omaa ilmaisua. Taiteellinen työ

onkin elinikäistä oppimista ja itsekasvatusta, oli sitten itseoppinut ite-taiteilija, tai laajan taideopetuksen saanut henkilö.

Taideseuramme on nuoren vahvan aikuisen iässä. Oppia on saatu ja sovellettu, ja seurana suuntaamme luotavaisena katseen eteenpäin ja toimintaamme arvostaen. Kiitän jokaista tämän näyttelyn taiteilijaa mukana olosta! Näyttelykokonaisuus muodostuu siitä näkemyksestä, jonka olet taiteilijana osaltasi tuonut esiin. On totta, että taiteilijalla on itsensä toteuttamiseen usein joko ulkoisia tai sisäisiä esteitä. Ne kuitenkin on tarkoitettu voitettavaksi ja kasvun alustaksi. Esimerkiksi tutut arkiset asiat ja ympäristö ovat kuvattavaksi yhtä hyviä kuin kaukaiset huippukohteet. Itse koetussa ja eletyssä piilee usein sanottavan ydin ja ajattomuus. Taiteilijan sisäinen pyrkimys ja luomistahto ovat liian arvokkaita hukattavaksi tai jäämään piiloon. Parhaita palkintoja ovat hetket, jolloin asiat solahtavat paikoilleen - on ilmaisun halua ja tekemisen iloa. Tahdon kannustaa jokaista taiteen harrastajaa ja ammattilaista siihen, että työn ilo ja sanoma pääsevät esiin ja työ näyttelyyn asti.

Meitä taideseurassa vie eteenpäin myös se, että on taitavia ja innostavia opettajia sekä erityisesti vapaaehtoisia vastuunkantajia. Teidän aktiivisuutenne on tehnyt tämän laajan näyttelyn käytännössä mahdolliseksi. Kiitos siis, kun olet ollut näyttelyä rakentamassa. Toivon, että tulevaisuudessakin sama paneutuminen ja innostus jatkuu. Kiitän myös Kulttuurikeskus Stoaan joustavasta palvelusta ja hyvästä yhteistyöstä tämän näyttelyn mahdollistajana Stoaan Galleriassa.

Työmme merkityksellisyyttä kuvaa se, että tänä vuonna vuosinäyttelyyn osallistuu 37 taiteilijaa, ja töitä on esillä 93. Töitä on jätetty näyttelyyn poikkeuksellisen paljon.

Juryttäjänä on toiminut taiteilija Paula Holopainen. Tästä kuuluu hänelle erityiset kiitokset. Hän on suunnitellut näyttelyn ripustuksen ja paneutunut siihen

aikaansa säästämättä. Hän on myös tehnyt valinnan tunnustuspalkinnon saajista perusteluineen. Itä-Helsingin Taideseura jakaa kolme tunnustuspalkintoa näyttelytöistä seuraaville jäsenilleen: Helena Palmén, Maisa Kela ja Mau Salmi.

Palkinto on tarkoitettu käytettäväksi osallistumiseen Itä-Helsingin Taideseuran kursseille. Tulevasta kurssiohjelmasta löytyy tietoa seurannetivuilta.

Kirsti Pesari

Arvioita vuosinäyttelyssä tunnustuspalkinnon saajien töistä

Helena Palmén maalaa vahvalla otteella nojautuen 1600-luvun Hollannissa syntyneeseen asetelmamaalauksen perinteeseen. Tummataustaiset hedelmä- ja esineasetelmat nostivat yksinkertaisia kohteita ihmisten ihailtavaksi. Kuivuneet lehdet ja tietyt symbolit muistuttivat katsojaansa kaiken elollisen katoavaisuudesta. Tarkkuutta ja kärsivällistä tutkimusta vaativa maalaustapa on kaunotaidetta ja vaativaa käsityötä. Helena Palmén on onnistunut luomaan hedelmiin mehevää houkuttelevuutta. Tummuus asetelmien taustalla on syvyyttä, joka saa asetelman aiheen hehkumaan.

Maisa Kelan akvarellit ovat mielenkiintoinen yhdistelmä kuiva- ja märkää märälle-tekniikasta. Muutamilla harkituilla sivellinvedoilla hän saa talvisen kuusen lumisen pehmeän olemuksen niin tutun tuntuisiksi. Kaksi saniaisen lehteä riittää hyvin maalauksen aiheeksi. Kimppu valkoisia kukkia- ovatko ne valkorusuja tai ehkä suopursuja? Valkoiset kukat on jätetty niin pienelle tarkkuusasteelle, että katsoja kiinnostuu tutkimaan maalausta tarkemmin. Silloin hän huomaa puhtaan valkoisen, syvän vihreän ja lämpimän oranssin herkän ja kauniin yhdistelmän.

Mau Salmi on valinnut ikuisesti kiehtovan ja aina yhtä vaikean maalauskohteen, heijastukset. Kun niitä käsittelee niin kuin hän, on lopputulos abstraktin ja esittävän välimaastossa. Väistämättä tulee mieleen Claude

Maisa Kela: Yhdessä, akvarelli 2012. Tunnustuspalkinto.

Monet'n lumpeitten täyttämän laamman kuvajaiset. Sinisen uskomattomia ulottuvuuksia on herkällä kädellä kuljetettu milloin kohti vihreää milloin koskettamaan punaista. Jälki on keveää, ilmavaa, tilan tuntu syvyyteen, kaukaisuuteen on vahva. Nämä ovat uneksijan ja toden haivaitsijan hienoja maalauksia.

Paula Holopainen

Kritiikki-ilta vuosinäyttelyssä 30.5.2012

Paula Holopaisen kritiikki-iltaa vuosinäyttelyssä seurasi lukuisa joukko.

Itä-Helsingin Taideseuran 33. vuosinäyttelyn Stoaan galleriassa juryttänyt Paula Holopainen piti tehtävää antoisana. Ihmisillä riitti kärsivällisyyttä, vaikka ripustusta muutettiin ja töiden paikkoja vaihdettiin moneen kertaan. Näyttelyripustuksessa kun on aina huomioitava tilat siten, että jokaisen työt ovat edustavasti esillä, eivätkä ne ”syö” toisiaan. Voimakkaan keltaiset työt ovat tällaisia haasteellisia ripustettavia. Keltainen väri on hieno, mutta sen vaikutus vieressä oleviin teoksiin on liian vahva. Keltaiset teokset sijoitetaan yleensä hieman erilleen muista, jotta ne pääsevät loistamaan ilman, että muut työt ”sammuvat”.

Talvimaisemassa voi olla vaikea säilyttää herkkyys, jos maalataan paksulla värillä. Katsoja näkee vain värin massaa. Hiekka puolestaan on hankala maalattava, koska se on niin – hiekkää.

Valkoinen maalaus on haastava, koska työssä pitää olla sävykkyyttä, johon valkoista verrataan. Ihmiset myös näkevät värit todella eri lailla. Yksi näkee pelkkää mielenkiinnostonta harmaata, toisen silmissä teos on täynnä sävyjä.

Luonnon vihreitä voisi tutkia paljon. Puissa ja pensaissa on valtavan monia sävyjä ja varjot ovat tosi syviä, syvimmissä lähes mustia. Synkintä mustaa käytetään juryttäjän kokemuksen mukaan vain vähän, tummuudet ovat yleensä täynnä rikkaita sävyjä. Kesän pensaat ja puut tuntuvat olevan yhtä ja samaa vihreyttä, mikä on tosin harhaa. Maaluksesta tulee rikkaampi, jos käytetään värejä, joita luonnossa ei suoraan näy. Varjoa kyllä sanotaan siniseksi ja onhan se talven lumella sellainen, samoin kuin vaikkapa jokivarren polku on auringonlaskun aikaan hyvin punainen. Luonnos-

sa on paljon värejä, joita emme kuitenkaan paletillamme sekoita ja käytä.

Kukkien tutkimisessa on oma viehätöksensä. Kaikkihan rakastavat kukkivia puita ja pensaita ja monet miettivät, miten niitä pitäisi maalata. Maisemassa maalattaessa kukat ovat erilaisia kuin esim. ostokukat asetelmassa. Paula Holopainen kertoi kirjasta, jossa tekijä opetti luonnonkukkien maalaamista; miten ohuesta alusta päästään kahden tai kolmen jakson jälkeen lopulliseen tulokseen.

Veden kalvo on vaikea esitettävä – miten onnistuisi saamaan vedessä heijastuvan valon esiin, miten saada sinisen kulkeminen väreiltään rikkaaksi tai työ hengittämään? Luonnossa veden pinta vie katseen syvyyteen ja näkymä on heijastuksien ansiosta ikään kuin pohjaton.

Näyttelytöissä katsoja saattoi kokea veden poikittaisen kulun ja läpikuultavan heijastumisen kaislikossa, vaikka teoksiin oli yhdistetty abstrakti viivasto ja ne olivat ajatukseltaan ei-esittäviä.

Järven rannalla maisemaa maalaaville akvarellisteille Paula Holopainen antoi vinkin, jota hän itsekin käyttää. Hyvälaatuisen paperin voi heittää veteen, kastella yksi puoli kerrallaan ja nostaa kuivumaan. Sopivan nihkeäksi kuivuneeseen paperiin saa todella kauniit värit.

Akvarelleja voi tehdä hyvin monenlaisille ei niin perinteisille pohjille, voimapaperista tai tapeteista harmahtaviin ostosten suojapapereihin. Väriilisten pohjien avulla voi harjoitella väri-ilmäsuun voimakkaammaksi kuin mihin valkoinen paperi antaa evästyksiä.

Joskus teos voi viedä katsojan ajatukset kauaksi alkuperäisestä luontoaiheesta. Palmunlehtiä esittävästä maaluksesta juryttäjän mieleen tuli mystinen eläin. Lähestymistapa aiheeseen oli erikoinen, maaginen ja satukuvan omainen olematta satukuvitusta. Työstä löytyi piirteitä ihmisen fysiikasta eläimen olomuodossa.

Teoksen aihe voi olla mitä tahansa, vaikkapa tavallinen pannunalunen,

kaisla tai vene rannalla tai kalan ruoto. Omassa tulkinnessa tekijä voi suurentaa pienen, pienentää suuren, rakentaa kuvan konstruktiiivisesti, maalata kukan, joka ei olekaan kukka – mahdollisuuksia on rajattomasti.

Abstraktiin työhön, joka on jaettu perusmuotoihin, esim. neliöiksi, saa liikettä syvyyssuottuvuuksilla; käytetään sekä syvempiä että kevyempiä värejä ja korostetaan joitain osia voimakkaammilla pinnoilla, jotka tukevat kokonaisuutta. Pinnoista tulee eläviä syvyyssävyjä ja valööriarvoja vaihdeltaessa. Tarkkoja ohjeita vuorotteluihin ei ole, vaan tekijän pitää seurata työn etenemistä, ottaa ja jättää. Öljy- ja akryylitöitä voi myös tarpeen tullen pyyhkiä pehmeällä puuvillarätillä tai vanhoilla trikoilla, jotka ovat hyviä maalausvälineitä ja mitä parhaimpia siveltimiä.

Pienetkin virheet näkyvät helposti piirrettäessä realistista kohdetta. Piirtämistä voi aina opiskella lisää. Jyryttäjän kokemukseen perustuva mielipide on, että sen oppii jokainen. Omat piirustus-aidon rajat oppii tuntemaan, mutta niitä pystyy kehittämään harjoituksella.

Nykyään löytyy monenlaisia massoja, joilla voi jatkaa kerrosmaalauksen värejä ja saada kohokuvioita töihin. Tätkin tekniikkaa oli mukana näyttelyssä.

Mau Salmi: Aamu 1, öljy. Tunnustuspalkinto.

Helena Palmén: Pieniä kotimaisia, öljy. Tunnustuspalkinto.

Graafikotkin keksivät koko ajan uusia menetelmiä, joita edustivat esimerkiksi näyttelyssä olleet kartonkigrafiikan työt.

Näyttelyssä oli erilaisia kuva- ja materiaalikollaaseja. Mielenkiintoisen kuvan avulla voi teokseen luoda kokonaan uuden maailman. Kollaasin ja maalauksen onnistuneen keskinäisen vuorovaikutuksen seurauksena työhön syntyy todentuntuinen uusi ulottuvuus. Luontevan kokonaisuuden aikaansaaminen on kollaasitekniiikan haasteita.

Täplätekniiikassa sivellin tekee pintaa täplä täplältä väriä vaihtaen ja lopputulos syntyy katsojan silmissä. Pointillisiä soveltavia teoksia oli myös esillä.

Läpinäkyvälle pleksille tehtävä öljy-akryylimaalauksen on mielenkiintoista. Pleksi on Paula Holopaisen mielestä ihana pohja, ja hän käyttää sitä itsekin paljon. Pleksin molemmille puolille maalattaessa syntyy yllättäviä asioita. Aina aihetta ei edes kannata esittää suoraan, vaan vihjaillen – katsojan kiinnostus herää ja työn tunnelmasta tulee tärkeä. Onnistunut teos toimii kummaltakin puolelta ja on parhaimmillaan ikkunaa ja päivänvaloa vasten. Stoassa tällainen ripustus ei ollut mahdollista, koska ikkunoiden edessä patterien lämmi-ilmavirta olisi liikuttanut töitä ja

laukaissut liikehälytyksen yöaikana.

Hyvä valmispohja on mainio maalataessa esim. matkoilla. Rullasta voi leikata sopivan kokoisia paloja ja valmiit työt puolestaan kääriä takaisin rullalle. Muovipohjusteiset valmispohjat luis-kauttavat öljyvärit pois pinnaltaan, joten Paula Holopainen varoitteli niiden käytöstä. Aiemmin on jo suositeltu ainakin niiden hiomista ja uudelleen pohjustamista. Maalauspohjan muodon valinnalla voi tukea maalauksen aihetta; pitkät horisontaaliset pohjat luovat ilman ja avaruuden tuntua vaikkapa Lapin laajojen erämaiden kuvaamiseen.

Teos on onnistunut herättäessään katsojassa kysymyksiä. Maalatessa voi huomata, että töihin on ilmestynyt jotain itseäkin yllättävää. Ne kannattaa pitää jäljellä, sillä ne voivat olla mukavia myös tuntemattoman katsojan mielestä.

Yleisenä ohjeen Paula Holopainen sanoi, että tekijän tarjotessa töitään näyttelyyn, hänen tulisi valita saman-

henkisiä teoksia, jotka selvästi ovat saman henkilön tekemiä. Jos tarjoaa sekavaa kokoelmaa erilaisia tyylejä, voi valituksi tulla vain yksi työ. Se ei välttämättä ole tekijän mielestä edes hänen parhaansa ja juryttäjä on saattanut pitää toki kaikista tarjotuista, mutta hyvän näyttelyn yleisilme asettaa omat tiukat vaatimuksensa. Ohje koskee siis näyttelyihin osallistumista, omassa työskentelyssämme antakaamme edelleen kaikkien kukkien kukkia. Sillä on hyvä, jos pystyy työskentelemään useammalla tekniikalla – tekee vaikkapa abstraktia akvarellia ja tarkkuutta vaativaa grafiikkaa. Silloin voi välillä ottaa rennomman otteen ja taas keskittyä tarkempaan tekemiseen. Se on toimivaa monipuolisuutta. Kokeilkaamme siis eri tyylejä, työskentelytapoja ja tekniikoita, jotta löytäisimme ne itselle mieluisimmat ilmaisumuodot!

Toimittanut Maila Niskanen-Kopio

Kuukausitapahtumia

Vierailu Arabian taidegraafikoiden työhuoneelle 21.1.2012

Carl Larssonin Hyvän elämän jäljillä -näyttelyä katsomassa Ateneumissa 24.3.2012.

Kurssin opettajana toimi Haruka Kashima.

Värit vapauttavat – vapauta värit

Akvarellikurssi Sasekalla 17.–18.3.2012

Värien maailmaan perehdyttiin Haruka Kashiman akvarellikurssilla maaliskuun puolivälissä taideseuran tilassa Sasekatalon Montussa.

Kartonkigrafiikan kurssi

10.–11.3.2012

Kartonkigrafiikan viikonloppukurssilla oli opettajana Mari Aspola Raahesta. Kurssilaisina oli sekä vasta-alkajia että kokeneita kartonkigrafiikan tekijöitä. Me vasta-alkajat olimme saaneet etukäteen Marilta ohjeet kartonkigrafiikkalevyn pohjustukseen: mainoskartonki päällystetään sellakalla sekä päältä että alta ja myös reunat on hyvä lakata. Niinpä pääsimme hyvään työskentelyvauhtiin heti lyhyen esittelykierroksen jälkeen.

Aivan aluksi laitettiin lämpölevy päälle ja maalit sille notkistumaan. Suureen, puhtaaseen altaaseen laitettiin haaleaa vettä ja puumerkillä varustetut syväpaineon tarkoitetut paperit siihen likoamaan.

Mari opasti meitä piirtovälineiden käytössä: terä pidetään kohtisuorassa levy-pintaan nähden, piirtovälineinä voi käyttää joko grafiikantekoon tarkoitettuja piirtimiä tai mitä tahansa terää, kokeilemalla löytää itselle parhaat piirtimet.

Väreistä ja värien levittämisestä opimme: väriä otetaan väriputkilosta tai purkista lasi- tai akryylilevylle, maitotölkkin käy, väriin lisätään Easy Wipea (liukastetta), kuultavuutta väriin saadaan lisäämällä Tint Base Extenderiä (laimenninta), väri levitetään telalla kun halutaan laajoja väripintoja, väri levitetään kartonkipalalla kun halutaan väriä piirrosjälkeen, ylimääräinen väri poistetaan tarlatanilla, pehmeällä rätilällä tai esim topsipiuikolla,

Laatan puhdistus ennen painamista: puhdista laatan reunat ylimääräisestä väristä ettei tuli surureunoja, puhdista laatan alapinta.

Vedostamisesta: märkä paperi kuvataan kankaan välissä, prässin metallilevylle laitetaan sanomalehteä, sitten makulatuuri-paperi, painolevy kuvapuoli ylöspäin, painopaperi oikea puoli alaspäin, tai ensin paperi oikea puoli ylöspäin ja sitten painolevy kuvapuoli allas-

päin, makulatuuri-paperi, huovat, paperin tulee olla sopivan kostea, mutta siinä ei saa vesi kiiltää pinnalla, samalle paperille voi painaa useamman kerran asettamalla painolaatta tarkasti alkuperäisen päälle, painokertojen välissä paperia pidetään vedessä

Valmiin kuvan käsittely: paperi kuivatetaan makulatuuri-paperin ja sanomalehden välissä, päälle laitetaan vähintään paperin kokoinen kartonki ja painoksi kirjoja tms, valmiiseen kuvaan tulee merkinnät: vedostajasta taiteilija vai ammattivedostaja, painomäärästä, onko värit muutettu alkuperäisestä, työn nimi ja taiteilijan nimikirjoitus

Painamisen jälkeen laatta puhdistetaan väristä rypsiöljyllä, samoin puhdistetaan muut välineet kuten telat ja värin sekoittamiseen käytetyt lasi- tai akryylilevyt.

Kokeneilta opittua: Värit ovat kallista, jos niitä jää yli niin siirrä ylijäänyt väri muovipussin palaselle ja muodosta siitä pieni nyssäkkä maalarinteipin avulla niin ettei nyssäkkään jää yhtään ilmaa, piirtoheitinkalvosta voi tehdä sabluunan, käytetään joko suojaamaan jotain aluetta painamisen aikana tai joskus jopa väri-laattana

Kantapään kautta opittua: tarkista, että makulatuuri-paperi on puhdas kun käytät sitä painamisessa tai kuivaamisessa, tarkista, että kangas on puhdas kun kuivaat paperia, väri on öljyistä ja kuivu hitaasti, älä siis lääpi kuvaa, muista puhdistaa laatan alapuoli, aseta laatta ja paperi huolella vaikka painojonossa olisi kuinka monta muuta painajaa tahansa.

Antoisinta kurssilla oli nähdä kokeneempien työskentelyä ja heidän tosi hienoja töitään, uuden oppiminen sekä hyvä seura.

Kiitos kaikille mukana olleille!

Ritva Juselius

Pastellikurssi 17.–18.11.2012

Kuvan kurssilaisista upeine töineen; keskellä opettaja Sirkka Raikamo.

Muutos! Tähtäimessä vuosi 2014

Vuonna 2014 Itä-Helsingin Taideseura juhlii 35-vuotista olemassaoloaan. Teeman Muutos ympärille on ajateltu rakentaa juhluvuoden 2014 näyttely. Toivomme Muutos-teeman innostavan taide-seuralaisia, opettajiamme ja kurssilaisia katselemaan ympärilleen ja pohtimaan, millaista muuttumista omassa ympäristössä on tapahtunut ja tapahtuu jatkuvasti. Mitä kaikkea muuttumiseen liittyy? Miten oma työskentely on muuttunut tai voisi muuttua? Millainen on hyvä muutos, millaisia unelmia ja toiveita meillä on tulevaisuudesta? Millainen olisi maailma sinun silmilläsi? Kuinka kuvaisit sen? Muuttuuko

ihminen?

Koska vuosi on lyhyt aika taiteen tekemiseen, toivomme, että kurseillamme voitaisiin ideoida ja toteuttaa alkaen jo vuonna 2013 vuosinäyttelyn 2014 teemaan liittyviä töitä. Tämän lisäksi pidämme vuoden 2013 vuosinäyttelyn syksyllä 2013.

Haastamme taideseuran jäsenet keskustelemaan tulevasta juhluvuoden Muutos-teemasta ja sen toteutuksesta. Toivomme runsasta osallistumista, keikelevaa ja rohkeaa otetta yhteiseen ponistukseen. Näyttelyn aika ja paikka ovat vielä työn alla. Seuraa jäsentiedotteita!

Taidemaalari Krista Kortelainen

Seurassamme toimii akvarellimaalauksen ja torstain työpajan opettajana taiteilija Krista Kortelainen. Lähdin tekemään Kristasta haastattelua Kaapelitehtaalte, jossa Kristalla on työhuone.

Oletko syntynyt Helsingissä?

– Kyllä, olen toisen polven hesalainen. Perheemme asui Kalliossa ja Puna-vuoressa. Näissä kaupunginosissa kävin myös kouluni. Muistan, että kahdeksan-nella luokalla pidin äidinkielen tunnilla esitelmän Helene Schjefbeckistä.

Onko sinulla siskoja tai veljiä?

– Minulla on yksi siskopuoli ja velipuoli.

Minkälaisia taide-elämyksiä nuoruuteesi liittyy?

– Nuoruuteeni liittyi hyvin vahvasti Vuori-talo Käpylässä. Siellä toimi punkkareitten Vox Populi -yhdistys. Sen toiminnanjohtaja antoi minulle käteen spray-maalit ja pyysi maalaamaan seinämaalauksen Iggy Popista. Siitä tulikin nainen. Itse en ollut varsinainen punkkari / anarkisti. Etsin omaa heimoani, joka löytyi taideopiskeluaikana.

Missä opiskelit?

– Ensin opiskelin pari vuotta Käpylän ammattioppilaitoksessa graafista tekniik-

kaa, kirjapainotekniikkaa, mutta samalla koko ajan maalasin. Vapaassa taidekou-lussa opiskelin neljä vuotta 1992–96. Sieltä sain hienot eväät. Nyt olen jatko-oppilaana Lahdessa, suoritan kuvataitei-lijan AMK-tutkintoa.

Olet opiskellut myös videotaidetta. Kerro siitä.

– Tein videoita jo Vapaassa taidekou-lussa. Vuonna 1997 olin Porin taidekou-lussa vapaaoppilaana videotaitteen puolel-la. Osallistuin Pohjoismaiseen nuorten al-

le 23-vuotiaiden videokilpailuun. The Di-ver -teokseni kilpaili sarjassa kokeellinen. *Miten elämäsi sitten jatkui?*

– Asuin avoliitossa ja poikani syntyi 1998. Asuimme Lauttasaarella. Maalasin ja minulla oli yksityisoppilaita.

Teet maalauksia eri tekniikoilla: akvarelli-öljy- ja akryyliväreillä. Kerro vähän suhteestasi eri materiaaleihin. Mistä pidät eniten?

– Kaikki välineet ovat minulle tasa-vertaisia. Nykyisin teen etupäässä akva-

Varjo II, 55x75cm, akvarelli 2012.

Varjo III, 55 x 75cm, akvarelli 2012.

relli- ja akryylimaalauksia. Öljyväreillä työskentely on nyt jäänyt vähäisemmäksi, koska minulle tuli maalaus kriisi materiaalin kanssa noin 3 vuotta sitten. En saanut maalauksiani valmiiksi. Siksi vaihdoin välineitä akryyliin ja siirtymä oli mielestäni helppo, kun oli vahva akvarellipohja.

Minusta on tärkeää kokeilla uusia juttuja. Toin jenkistä uusia metallipigmenttejä, joita nyt kokeilen.

Sinulla on ollut kymmenkunta yksityis-

näyttelyä, ja olet osallistunut pariinkymmeneen yhteis- ja ryhmänäyttelyyn. Mitä uusia näyttelyitä sinulta on tulossa?

– Seuraavat näyttelyni ovat Tampereella Galleria Kapriisissa 27.2.–24.3.2013 ja Helsingissä Taidesalongissa 14.9.–2.10. 2013.

Vuonna 2008 voitit Roomassa, Italiassa Sinaide Ghi XVI kansainvälisessä akvarellitaiteen kilpailussa ensimmäisen palkinnon. Mitä tämän sinulle merkitsi?

– Se oli jännittävää, tuskin koskaan pääsen enää vastaaviin palatseihin. Palkintojen jako oli Accademia di San Luccassa ja kilpailuteokset olivat esillä vieressä Palazzo Carpegnassa. Käytin osan palkinnostani olemalla seuraavana kesänä Suomen Taiteilijaseuran residenssissä Grassinassa maalaamassa ja ihailmassa Italian renessanssia.

Olet pitänyt useita maalauskursseja ulkomailla. Kerro niistä!

– Olen pitänyt Italiassa, Toscanassa parina kesänä akvarellikursseja. Ensivuoden ohjelmassa on kaksi kurssia Espanjassa, Kataloniassa ja ehkä myös yksi kurssi Italiassa.

Olet aikaisemmin opettanut Itä-Helsingin

Sillalla 30 x 30 cm akvarelli 2012.

Vanha tapuli, 120 x 90 cm, akryyli kankaalle 2011.

gin Taideseurassa elävän mallin piirustusta. Nykyisin olet opettajana torstain työpajassa ja lauantain akvarelli-ryhmässä. Opetatko muualla?

– Opetan akvarellimaalausta myös Työväen Sivistysliitossa Helsingin työväentalolla eli Paasitornissa. Lisäksi vedän lyhytkursseja esimerkiksi Akvarellitaiteen yhdistyksen killassa.

Mitä opetustyö ja varsinkin aikuisten opettaminen sinulle antaa?

– Vaikka en ole saanut opettajakoulutusta, opettaminen on ollut minusta luonnollinen tapa jakaa kiinnostustani taiteeseen. Olen itse niin innoissani maalaamisesta ja uskon sen välittyvän maalauskursseillani.

Jaakko Liukkonen ja
Krista Kortelainen

Akvarellimaalaus

Akvarelliryhmä kokoontuu Kerhotalo Sasekalle lauantaisin aamupäivällä.

Kokeileva piirustus

Kokeilevaa piirustusta opettaa keskiviikkoisin Janne Toriseva. Oikealla Riitta Seligsonin raapetyö kissasta.

Vartiosaari kesällä 2012

Olin ollut Vartiosaarella vain kerran aiemmin, siis vain käymässä Vartiosaari-päivänä ajat sitten. Silloin menimme metrolla ja bussilla. Nyt piti kokeilla Hakaniemestä Saaristokuljetuksen paattia. Oli aurinkoinen aamu ja viime tingassa sain heivautettua itseni paatin kyytiin. Helsingin itärannikko näytti minulle uudenlaiset kasvit; uusia kerrostaloalueita, kauniita vanhoja viljoja, rakennettua ja villinä rehottavaa maisemaa. Onneksi jo Hakaniemestä lähdettäessä oli pari samalle kurssille tulevaa (maalausvälineet matkapakaausten ohessa sen paljastivat). Laajasalosta eli Vartiosaaren laiturin vastarannalta tulvahti jo tuttujakin mukaan.

Jännitystä jälleen ilmassa; ketä tulee ja keitä jää yöksi, kuinka arki sujuu uusissa maisemissa. Ja tulee myös minulle uusi opettaja Katariina Salmijärvi.

Kukin etsi oman paikkansa ja näkymänsä, opettajalle annettiin jonkinlaiset koordinaatit, jotta hän löytää meidän puskista, siirtolohkareiden ja rakennusten takaa.

Ensimmäinen tehtävä oli kierrellä Kartanon lähistöllä ja ottaa työn aiheeksi maisema tai paikka, joka pysähdytti. Siitä oli vangittava tunnelma ja lisäksi jokin sen yksityiskohta. Uudessa maisemassa löytyi useitakin pysähdyttäviä paikkoja, myös aiemmin saarella maalanneille. Saarella oli myös runsaasti nelijalkaisia eläviä malleja croquis-piirustuksiin.

Yhtenä iltapäivänä tutkimme värien ja valon muuttumista Viikinkikalliolta merelle tuijottaen. Kokemus oli minulle uusi ja värisyttävä. Meidän piti maalata neljä kuvaa samasta rajatusta kohdasta tunnin välein. Ja silloin oli pilvistä! Meri oli milloin harmaa tai vihreään tai violettiin taivuttava, mutta silti pensseli hakeutui sinisiin värinappeihin. Ja vähän hullusti se meni niiden metsäisten saartenkin kanssa. Mielenkiintoisin tapahtui myöhemmin Kartanolla, maalasimme vielä kerran maiseman ulkomuistista – ja löy-

Tehtävänä on meren sävyt.

tyikin todellisemmat värit. Tiukka tuijottelu, ihmettely ja monet harjoitusversiot saivat esiin voimistuvia näköhavaintoja.

Katariina kävi useamminkin kerran katsomassa edistystämme samalla kannustaen ja vaihtoehtoja kertoillen. Katariinasta ei taideopettaja paljoa voi enää petrata – ainakaan itseni kohdalla!

Elimme siis saarella. Vesi tuli sisään ja kukin vastasi itse ravinnostaan. Vessa oli ulkona kuin muinoin mummulassa! Sauna oli rannassa suuri ja löylyt mahtavat. Reippaammat kävivät löylyjen lomassa virkistävillä pulahduksilla meressä. Saunan terassilla saattoi seurata paitsi vesiliikennettä, myös illan hämärtymistä, valojen syytymistä. Ensimmäisenä iltana ukkonen ja sade säästivät saunareissuamme.

Kartanon tienoossa tuntui kuin siellä olisi ollut vain meidän oma porukka, kymmenkunta taideseuralaista. Kävellessä metsätietä pitkin vastaan tuli toki muita ihmisiä ja koiria, lampaat ja vuohet laidunsivat kedoilla tyytyväisinä. Muutamat asuvat tässä paratiisissa ympäri vuoden.

Mazzano Romanossa

30.4.–6.5.2012

Krista Kortelaisen vetämä maalausryhmä "Liikkuvat akvarellistit" vietti vapun aikaan ikimuistoisen viikon keväisessä Italiassa Rooman lähistöllä. Mazzano on tyypillinen italialainen kylä, jossa vanha keskusta on rakennettu kukkulalle. Kun asuinpaikan ikkunasta katsoi ulos, näki jyrkän rotkon, jonka pohjalla talonpoika hoiteli kolmea isoa sikaansa, kanojaan ja kukkoaan. Kujat olivat sokkeloisia ja pienten torien varrella oli kauppapuoiteja. Oli erikseen "Frutteria", josta sai vihannekset ja viiniä kanistereissa. Oli "Macelleria", josta löytyi liha ja nurkan takana oli Peppen kauppa, josta sai melkein mitä vain. Krista oli edellisenä kesänä ollut Mazzanossa pari kuukautta, joten hän tunsi paikan perin pohjin.

Joukkomme käsitti puoliksi Itä-Helsingin Taideseuran jäseniä ja toinen puoli oli Kristan muilta kursseilta. Asuntoja ei

löytynyt kaikille samasta paikasta, vaan olimme hajaantuneet neljään eri asuntoon. Tukikohtana oli kuitenkin, jonkun saksalaisen perheen kesäasunto talossa jyrkänteen reunalla. Siinä oli kiva keittiö ja ruokasali, jotka olivat tarpeen, koska ruuanlaitto ja ruokailu muodostuivat tärkeäksi ohjelmanumeroksi. Köksävuorot jaettiin heti alkuun ja jokainen tietysti pani parastaan, kun itse joutui kokkaamaan. Minäkin opin keittämään parsaa. Keittoaika ohjeen mukaan oli 2 min 15 sekuntia.

Maalausaiheita ei tarvinnut kaukaa hakea. Kun astui ovesta ulos, löysi heti vanhoja rakennuksia, raunioita, holveja ja räystäitä, joilla kissat seikkailivat. Kahtena päivänä maalasimme Kristan "viidakoksi" nimetyssä paikassa. Menimme laakson pohjalle Treja-joen rantaan, jossa oli uskomaton sammakkojen konsertti. Kyseessä oli luonnonsuojelualue, jossa kulki patikointipolku ties kuinka pitkälle. Kalliolla oli luolia, joiden sanottiin olevan peräisin etruskien ajoilta. Maaluspäivän jälkeen oli aika urakka kiivetä loputtomia portaita takaisin mäelle.

Yhtenä päivänä teimme retken St Elia nimiseen paikkaan, jossa oli kappelin yhteydessä laaja hoidettu puisto pengerrrettynä jyrkänteen reunalle. Auringon

paahteessa yksi ja toinen joutui hakemaan varjoa portaikoista tai palmujen alta. Hienoja töitä kuitenkin syntyi. Päivän kruunasi upea ateria, jonka oli meille kokannut paikallinen avustajamme Carla ja ystävänsä Fransesco.

Yksi matkan kohokohta oli päivä Roomassa. Matkustimme ensin täpötäydellä työmatkabussilla ja sitten junalla aini varhain aamulla. Olimme tilanneet liput Vatikaanin museoon jo etukäteen Suomesta ja olikin mukava havaita, kuinka jonot olivat mittaamattomat museon ulkopuolella. Pariissa tunnissa ehti saada jonkinlaisen yleiskuvan laajasta museosta, mutta useimmat olivat vierailleet siellä jo aiemmin. Nähtyäni aina niin vaikuttavan sikstiiniläiskappelin, minulle tuli pakkomielteeksi löytää vielä Rafaellon sali, jota hain sitten tuskan hiki otsalla. Kun tämä vihdoin löytyi, niin seuraava pulma olikin löytää ulos siitä labyrintistä.

Pietarin kirkon edessä oli valtava ihmispaljous, joten sen sivuutimme ja Trevin suihkulähdkeen oli täysin kansoitettu. Voi kuinka paljon Roomassa olikaan turisteja! Oli ihana rauhoittua pyöreän pöydän ääreen Kristan suosimassa kiinalaisessa ravintolassa. Sen jälkeen jaksoi taas seikkailla Via Corsolla ja katsella kauppvoja ja hakea jotain tuliaisia. Kun palasimme majapaikkaan, olivat kotitonut värkänneet suurenmoisen aterian.

Mazzanossa asuu suomalainen taiteilija Mari Vuolanto, joka oli Kristalle ennestään tuttu. Hän esitteli meille ystävällisesti ateljeetaan ja viimeisiä töitään. Työt olivat kiinnostavia isoja mustavalkoisia teoksia liikkeessä olevista ihmisistä. Tekniikkana oli akvarellin ja hiili-piirroksen yhdistäminen. Lopun päivää meillä oli mahdollisuus maalata näkymää hänen parvekkeeltaan.

Viimeistä iltaa vietimme lähiravintolassa, joka oli täynnä mitä merkillisimpiä esineitä ja yksityiskohtia. Jotenkin saimme sovitettua itsemme kaiken tavarankesän. Ruoka oli hyvää ja ravintolan omistaja, varsin omalaatuinen persoona, esitti haitarin säestyksellä joitain kansanlauluja murteellisella italian kielellä.

Vapunpäivänä osallistuimme kaupunkilaisten juhlaan. Piazza Umberto oli koristettu kukkasin ja sinne oli pystytetty kojuja ja pöytiä penkkeineen. Ohjelmassa oli musiikkia, puhetta ja pantomiimia. Tarjolla oli olutta, valkoista pitsaa, keitetyä artisokkaa ja pieniä rasvaisia kaloja. Suurin aika kului ruokajonossa, mutta mukava oli katsella kylän väkeä.

Vähän arveluttivat nämä laulut, kun hän osoitteli vuorollaan jokaista naista ja omisti värssynsä tälle. Olin kuulevinani, että minun kohdallani hän lauleskeli hevosesta.

Lähtöpäivänä olikin sitten ohjelmassa vain pakkaaminen ja loppukritiikki. Seuraavan kerran taulumme olivat esillä koko lokakuun ajan Lauttasaaren kirjastossa. Näyttely oli oikein edustava pieni otos koko viikon aherruksesta. Muistoksi matkasta jäi upea valokuvakirja, jonka Ritva Oksanen ja hänen matkakumppaninsa ja siippansa Jyrki olivat laatineet ottamistaan kuvista. Sitä on kiva selailla ja muistella Mazzanoa.

Pirkko Raulo

Castiglion Fiorentino

Toscana 30.5.–5.6.2012

Tämä oli Kristan neljäs hänen järjestämänsä maalausmatka Italiaan: ”Täällä maiseman lempeys kohtelee suotuisasti maalaria”. Osallistujista hieman yli puolet oli Itä-Helsingin Taideseurasta, loput Kristan oppilaita Työväen Sivustysliiton kursseilta. Krista oli organisoinut ja suunnitellut matkan hienosti. Sama organisaation tehokkuus jatkui Toscanassa koko matkan ajan.

Saavuimme Arezzon maakunnassa sijaitsevaan Castiglion Fiorentinoon, viehättävään pieneen vanhaan keski-italialaiseen kaupunkiin iltapäivällä. Huomasimme pian, että idyllisen kaupungin kapeat mukulakiviset kadut eivät näyttäneet olevan mikään este autoliikenteelle, joskin kaikkein kapeimmat kadut oli määrätty yksisuuntaisiksi eikä suuri turistibussimme uskaltanut hotellikadullemme saakka.

Krista oli varannut asuttavaksemme vasta hotelliksi remontoidun Le Santucen. Hotellia hoiti sen omistajapari Miranda ja Alfeo Tanganelli tyttäreineen. Saapumisemme kunniaksi hotellin henkilökunta oli valmistanut meille herkullisen toscanalaisen tervetuliaisillallisen.

Ensimmäisen maalausamupäivän, torstain, Krista oli varannut akvarellimaalauksen alkujarjotukseen niille, jotka pitivät itseään kokemattomina akvarellisteina. Kristan yllätykseksi vain muutama julistautui ”itsenäiseksi akvarellistiksi”. Suurin osa pitkään akvarellia käyttäneistä halusi osallistua kerrosmaalauksen alkuopastukseen. Saimme mm. etelän taivaan maalausreseptin: taivaanrannasta alkaen ensin seruliinisinistä, sitten ultramariniä, ja ylimmäksi taivaalla preussinsinistä. Iltapäivällä useimmat

maalasivat hotellin piholla ja parvekkeilla itse valitsemiaan näkymiä.

Perjantaiamuna kiipesimme vanhalle linnoitukselle, jossa ensimmäinen tehtävä oli maalata oma postikortti, itselle Suomeen lähetettäväksi. Iltapäivällä ryhmään osallistui kolme vierailuvaa taiteilijaa, hotellimme taiteilijajamantä Miranda, hänen toscanalainen taiteilijajamantänsä Gabrielle sekä Australiasta saapunut akvarellisti Robin. Heidän opastaminaan kiipesimme takaisin kaupungin yläpuolelle ja maalasimme sieltä vuorimaisemia ja kaupunkia. Kaupungissa oli viikonlopun kestävä juhlat. Perjantaina olivat suuret markkinat keskustan aukioilla ja kaduilla. Markkinapöydät merkitsivät osalle meistä kiusausta maalauksen kanssa kilpailevaan ajankäyttöön.

Lauantaina suurin osa matkalaisista teki junalla retken Firenzeen ja Uffizin taidemuseoon. Koska ei ollut mahdollista käydä koko museota läpi, tutustuimme perusteellisimmin vain Kristan suositte-

lemiin museon tärkeimpiin huoneisiin. Lisäksi oli jonkin verran aikaa tutustua kaupungin nähtävyyksiin ja/tai kaupalliseen tarjontaan. Illaksi olimme tilanneet kotihotellistamme maistuvan illallisen.

Sunnuntain vietimme taas Castiglion Fiorentinossa maalaillen maisemaa; vuoria, sypressejä, laakson puutarhoja, taloja ja kirkkoja, sekä kukkien väriä läheisissä puistoissa. Iltapäivällä oli hotellilla tilaisuus saada Kristalta opastusta keskeneräisten maalausten loppuunsaattamiseen sekä kritiikkiä tähänastisesta työskentelystä.

Maanantai oli varattu retkeen La Bucia Neron viinitalalle, jonka uima-altaalla olimme suunnitelleet viettävämmekin ”turistituokion” uiden ja altaan ratatuoleissa aurinkoa ottaen. Säiden jumala ratkaisi asian toisin, koimme matkan ainoan sadepäivän ja ukkossateet, jotka Krista toki osasi kääntää meille opiksi ja harjoitukseksi: ”Maisemamaalarin tulee totuttautua kaikenlaisiin sääolosuhteisiin”. Ja ”sateen tullessa koettakaa suojella maalauksianne sateenvarjoillanne, ei suinkaan itseänne”. Osa porukasta onnistuikin tässä hyvin. Maalausaiheenamme olivat viinitarhat, mutta oli luvallista etsiä ympäristöstä myös muita aiheita. Saimme myös opastetun kiertokäynnin tilan tuotantolaitoksissa, jolloin saimme kuulla viinin valmistuksen koko prosessin viiniköynnöksistä pullotukseen asti. Tällä nauttimallamme aterialla pääsimme myös maistelemaan tilan parhaita tuotteita, ja osa ryhmästä käytti tilaisuutta hyväkseen hankkiakseen matkatuliaisat.

Viinitalalta palattua Krista piti meille loppukritiikin, jossa myös valittiin kuvat kotimaassa pidettävää näyttelyä varten. Kritiikissä hän etsi tuotoksistamme kulkekin ominaiset vahvuudet: värikkyyden rohkeutta jopa suorastaan väri-ilottelua, muodon ja sommittelun tajua, piirustuksellisia ansioita, valon ja värien käsittelytaitoja. ”Ihania lahjakkaita maalareita, olen ylpeä teistä kaikista.” Kehujen lisäksi riitti kehoituksen jopa toisinaan varoituksen sanoja itse kullekin. ”Maalaaminen on aina seikkailu, joka voi tietysti

Castiglione Fiorentinon vanhan kaupungin kapeilta kujilta löytyy mielenkiintoisia maalauskohteita.

päättävä hyvin tai huonosti. Tärkeintä on rehellisyys itselle, koska maalaaminen tapahtuu oman itsen kautta.” Matkan viimeisen illallisen nautimme hotellin lähiravintolassa La Pampassa.

Tua Mylius oli jo ennen matkaa löytänyt retkemme tuotoksia varten ilmaisen näyttelytilan 2.–27.7.2012. Avajaiset pidettiin Eurooppasalissa Malminkatu 16, ja paikalla oli satakunta taiteestamme kiinnostunutta. Näyttelyssä oli esillä yhteensä 86 teosta kurssin osallistujilta sekä opettaja Kristalta ja matkamme kolmelta ulkomaiselta vierailijalta. Näyttelyn avasi EU-salin edustaja Johanna Karpio. Krista esitteli näyttelyn kurssin puolesta. Italian suurlähetystön edustaja piti meille hauskan ja innostavan puheen, jossa nimisi Kristan ”Italian lähettilääksi”, koska tämä on tehnyt sinne jo monta matkaa suomalaisryhmien kanssa, ja myös tehnyt Italiaa tunnetuksi Suomessa. Me osallistujat olimme itse innostuneita ja iloisia sekä matkasta että näyttelystämme.

*Ritva Pohjanheimo
ja Helga Tollander*

Syysnäyttely Vuotalossa

16.10.–2.11.2012

Kuvat Andy Wall

Vapauttavat värit

Miksi taivas on sininen? Vai harmaako se on? Väri ilmenee meille lukemattomin eri tavoin. Teemme väriympäristöstämme jatkuvasti havaintoja. Taiteilijoina pohdimme ja painiskelemme värikysymysten kanssa. Mitkä ovat omat luontaiset värini, joihin mieluiten tartun?

Harald Arnkil kuvaa värejä (2007) seuraavasti: Kuvataiteissa ja väripedagogiikassa on ollut tapana puhua väreistä fyysisen maailman ominaisuutena. Värit ovat pigmenttejä tai maaleja, joita taiteilija levittää kankaalle, tai ne ovat luonnon ja ihmistekoisien pintojen ominaisuuksia tai vaihtoehtoisesti valon ilmentymää. Yksi ja sama väri voi johtua monesta fyysikaalisesta syystä. Näkemys, että väri on valoa, hallitsee yhä taiteen värikäsityksiä.

Mielestäni vosi sanoa myös, että kun valo kohtaa aineen, syntyy väri. Kun väri siiraa ilmakehässä, syntyy sininen taivas.

Kuitenkaan Arnkilin mukaan taiteilijan ei ole välttämätöntä tietää, mitä väreissä tapahtuu atomien tasolla. Oleellisem-

pia ovat ne visuaaliset ja kokemukselliset muodot, joissa värit meille ilmenevät. Jo 1500-luvulla Venetsiassa sai alkunsa länsimaisen maalaustaiteen traditio, jossa on painotettu struktuurin, maalauspinnan ja siveltimenjäljen ilmaisuvoimaa ja esittävyttä. Kun kehitys on jatkunut kohti aikamme abstraktia taidetta, katse on kääntynyt kuva-aiheesta ja esittävydestä yhä enemmän itse kuvan tekotapaan, maalauksen pintastruktuuriin, väreihin ja tekijän kädenjälkeen. Näistä seikoista on usein tullut teoksen koko sisältö.

Taiteilijalla on suuri vapaus käyttää värejä ilman ulkoisia vaatimuksia. Hänen värivalintojaan ohjaavat esimerkiksi kaupallisia tai muotoilun tarpeita enemmän ilmaisun tarpeet. Voisimme kysyä itseltämme, kuinka rohkeasti uskallamme käyttää taiteellista vapautta ja omaa palettiamme vaikkapa niin, että käytämmekin epätyypillisiä värejä, jotka eivät ole meille mieluisimpia tai jotka vaistonvaraisesti syrjäytämme? Yllättävät väriyhdistelmät ja kontrastit voivatkin aukaista tietä luovuuteen ja vapauttaa. Joskus harjoitus, jossa kokonaan rajataan pois joidenkin värien käyttö, voi tuottaa yllättävää vapautuneisuutta. Kun en voi maalata sinisellä, mitä sitten käytän? Tällaisessa tilanteessa joudumme pohtimaan, millaista uutta sisäistä logiikkaa värisommittelumme käyttää.

Taideteos on sidoksissa yhteisöön ja sen kulttuuriin hyvinkin tiiviisti. Emme edes tiedosta, millaisia kulttuurisia viestejä värien valinta sisältää. Sininen koetaan kulttuurissamme poikien väriksi, mutta siniseen liittyy myös harmonian, suojelun ja rauhan merkityksiä. Sata vuotta sitten vaaleanpunainen olikin poikien väri. Nämä sinisten hyvät merkitykset haluttiin liittää poikalapseen, koska poika koettiin arvokkaammaksi kuin tyttö. Oli miten oli, yhteisö liittää väreihin ja taideteoksiin aina omat tarinansa ja merkityksensä.

Altti Kuusamo (Taide 2012/ 4-12) sanoo, että kuvataide on tavalla tai toisella yhteistä ja jaettua. Sen ikuinen ongelma on siisti paradoksi: kuinka trendien seuraaminen tuntuu vapauttavan eikä sitovan. "Nythän on tulossa se ja se – Minunkin selkäni takaa, kysymättä... siihen minun on tarrauduttava, muuten en voi osoittaa yksilöllisyyttäni."

Kuvataide on samalla aikaansa sidottu joukkoilmiö ja samalla yksilön sisäisen psyyken ponnistelun tulosta. Kuva tarvitsee sanallista tulkintaa, kritiikkiä ja keskustelua. Ne ovat reittejä ulos kuvasta, kohti yhteisön hyväksymiä normeja.

Vapauttavat värit -näyttelyteeman pinna heijastuu kaleidoskoopimainen värien kirjo, katsojan havaintojen mukaan muuntuva, itseään etsivä ja omaa ominaislaatuun toteuttava kokonaisuus. Työt käyvät keskustelua katsojan kanssa. Jokaisen erillisen työn takana on oma värimaailmansa ja tekijänsä kuvallinen

ajattelu. Moni maalatessaan on uppoutunut työhönsä syvällisesti. Tekeminen on taiteilijalle parhaimmillaan flow-ilmiö: työ maalaa itseään taiteilijassa. Tällöin lopputulos on pakottoman oloinen ja vapautunut. Kun ajatus etenee kirrkaasti, on katsojallakin kevyt olla.

Hyvä taiteilija on työhönsä nöyrästi suhtautuva, itseään ja rajojaan etsivä näkijä. Hänelle maalaaminen on elämän merkki. Elävä taideyhteisö ja julkinen näyttelytila puolestaan ovat paikkoja, joissa työ tulee nähdyksi. Toivon, että Itä-Helsingin Taideseura voi olla yhteisönä innostava, näkyvä, sillä on tarjota hyvää opetusta ja sillä on maalava jäsenistö. Jokainen taiteilija on osaltaan tekemässä tämän mahdolliseksi. Siitä todistaa myös näyttelyn *Vapauttavat värit* syntyminen.

Kirsti Pesari

Itä-Helsingin Taideseuran syysnäyttelyn Vapauttavat värit avajaispuheesta Vuotalossa 16.10.2012. Näyttelyn kuratoijana toimi pedagogi, graafikko Mari Aspola.

Näkökulmia näyttelyn synnyttämiseen Vuotalon syysnäyttelyn juryttäminen

Yhdistykselle on hyvin tärkeää, miten se tulee näkyväksi suurelle yleisölle, kenties kaupungin päättäjille, ja vakuuttaa olemassaolostaan toistuvalla näyttelyohjelmalla. Seurallamme on onni päästä vuosittain uuteen ja kauniiseen

Vuotaloon, kaupunginosan arvokkaaseen kulttuurikeskukseen.

Kokoaminen alkaa teosten luetteloinnin jälkeen jokaisen töitä tuoneen kokonaisuuden tarkastelusta; siinä heikommat teokset pannaan syrjään.

Sovittua sääntöä noudatetaan: jokaiselta vähintään yksi, enimmillään neljä teosta otetaan.

Kuvaihminen, tässä tapauksessa 34 vuotta kuvataiteen lehtorina ja taidegraafikkona toiminut ja paljon näyttelyitä rakentanut henkilö näkee nopeasti olennaisen, kokonaisuuden, jolla pyritään parhaaseen lopputulokseen niin yksilön kuin koko näyttelyn suhteen.

Teokset alkavat keskustella keskenään, saavat voimaa ja kenties uutta sisältöä toisistaan. Merkittäviä kuvallisia asioita ovat teosten koko, tekniikka, kuva-aihe, värit, tyyli, tekemisen ote, kenties kehystämisen tai kehystämättömyys.

Rinnastukset, erilleen asettaminen, lähelle, kauas luovat näyttelyyn rytmiä, jonka voi aistia kokonaisuutena, levollisuutena, mikä antaa kuvien tarkastelulle merkityksiä lisäävää sisältöä. Kuvat ikään kuin auttavat ja avaavat toisiaan. Kova kontrasti voi nostaa herkan työn esille paremmin kuin samankaltaisten teosten ryhmäksi asettaminen.

Näyttelytilan arkkitehtuuri ja valo on koko näyttelyn perusta. Tässä Vuotalossa se merkitsee idän puoleisten korkeiden ikkunoiden, vastapäisen betoniseinän kontrastia, saliin menevien ovien ja puuseinän sekä irrallisten kuvapaneelin muodostamaa kokonaisuutta suurine kukuarkuukkuineen. Yksityisyyttä suuressa ti-

lassa lisää erikseen lasiseinä, jonka taakse muodostuu kuin oma huone, ydin.

Oleellista on se, että kaikki on näkyvissä yhtäaikaan, ohi kulkevallekin.

Tilan luonnetta täytyy kunnioittaa. Ikkunat täytyy pitää puhtaina ilman teippauksia tai muita kyhäelmiä. Vaikeutta on tuottanut vuosikautia takimmaisena seinän vaijeriin ripustaminen; työt keikkuvat, eivät pysy helposti paikoillaan. Onneksi tähän ollaan saamassa muutosta. Nyt isoimmat ja vankasti kehystetyt akvarellit saivat tämän valoisan seinän.

Kuin koruna suuressa tilassa on lasivetriini, johon asetui näyttelyn ainoa grafiikan kokonaisuus ja pienimuotoinen akvarellipari.

Vahvoilla väreillä, abstraktioilla haluttiin olla houkuttelemassa nuoria näyttelyyn heti ulko-oven vieressä. Kesän valoa ja lämpöä uhkuvilla akvarelleilla haluttiin kertoa seuran menneen kesän ihanista maalausmatkoista välimerellisiin maisemiin, ja olla näin houkutusena uusille jäsenille. Toisaalta etelän valolla haluttiin antaa voimaa pimenevään syksyyn.

Tällä kertaa jrytettiin 18 teosta pois ja n. 60 teosta otettiin mukaan. Hankaluutta tuotti kuitenkin se, että joku oli tuonut jo näyttelyssä olleita teoksia, vaikka säännön mukaan teosten piti olla uusia.

Teosten kehystämisen on teoksen viimeistelyä; siihen kannattaa kiinnittää erityistä huomiota, sillä teos kristallisoituu loistoonsa.

Näin nyt. Yhteistyöstä näyttelyryhmän kanssa iloiten.

Mari Aspola

jankkohtaista

Kevään 2013 kurssit

Viikoittaiset kurssit alkavat Kerhotalo Sasekalla 14.1.2013. Viikko 8 on talvilomaviikko.

● **Maanantain öljy- ja akryylivärimaalaus.** Opettajana on **Katariina Salmijärvi**. Joustava aikataulu, itsenäistä työskentelyä klo 15–21. Kurssi kokoontuu 10 kertaa, joista opettaja on paikalla 7 kertaa 3 tuntia välillä klo 16–19. Kurssi on tarkoitettu sekä vasta maalausta aloittaville että jo pidempään harrastaneille, mikä otetaan kurssin ohjelmassa huomioon. Kurssimaksu 70 €. **Alkaa 14.1.2013.**

● **Tiistaipaja** klo 10–14. Kokoonnotukset 12 kertaa kevään aikana. Opettaja **Leonora Fredriksson** on mukana ohjauksessa ja kritiikissä 4 kertaa, klo 10–13. Kurssimaksu 15 € + 5 € kertamaksu. Itsenäiseen työskentelyyn tottuneille. **Alkaa 15.1.2013.**

● **Tiistaina elävänmallin piirustus** klo 18–20. Opettaja **Emma Helle** on paikalla 6 kertaa lukukaudessa, kurssimaksu 8 €/osallistumiskerta. Opettajan läsnäolo sovitaan ryhmän kanssa. **Alkaa 15.1.2013.**

● **Keskiviikkona kokeilevan piirustuksen kurssi** klo 18–20. Opettajana **Janne Toriseva**. 10 kertaa opettajan ohjauksessa ja kaksi kertaa itsenäisenä työskentelynä. Kurssilla toteutetaan vapaavalintainen, koko kevään kestävä kuvituskokonaisuus. Aiheeksi soveltuu esimerkiksi sadun, päiväkirjamerkintöjen, lempikirjan, runojen tai itse keksimän tarinan kuvittaminen. Työ suunnitellaan valmiiksi painotuotteeksi eli sisällön lisäksi suunnitellaan mm. kannet, nimiö sivujen (ensimmäisten, ennen varsinaista tarinaa olevien tyhjien sivujen) kuvittaminen jne. Oman projektin ohessa on haluttaessa mahdollisuus toteuttaa lyhyempiä tehtäviä, joissa tutustutaan kuvittamisen eri muotoihin laajemmin. Kuvittaminen toteutetaan vapaavalintaisella tekniikalla. Kurssi sopii sekä jatkaville että uusille oppilaille. Kurssimaksu 70 €. **Alkaa 23.1.2013.**

● **Torstaiopaja** klo 10–14. Vähintään 8 osallistujaa. Sopii akvarellisteille tai muulla hajuttomalla menetelmällä työskenteleville. Itsenäiseen työskentelyyn tottuneille. Opettaja **Krista Kortelainen** on mukana ohjauksessa ja kritiikissä 6 kertaa lukukaudessa. Kurssimaksu 25 € + 5 € kertamaksu. **Alkaa 17.1.2013.**

● **Torstaina grafiikka** klo 18–21 ilman opettajaa. Osallistuminen edellyttää kurssin käymistä tai aiempaa kokemusta grafiikan teosta. Kurssimaksu 30 €. **Alkaa 17.1.2013.**

● **Lauantaina akvarellimaalaus** klo 10–14. Opettaja **Krista Kortelainen** on paikalla 10 kertaa klo 10–13. Kurssimaksu 70 €. **Alkaa 19.1.2013.**

Lyhytkurssit

Kurssille mahtuu 8-12 osallistujaa, ilmoittautumiset kurssisihteereille.

Kevään viikonloppukurseiksi on ajateltu temperavärien valmistus, grafiikkakurssi ja akryylivärikurssi. Kurssien ajankohdat ja sisällöt tarkentuvat myöhemmin.

● **Akryyli** 9–10.3.2013. Opettajana on **Ulla Kuronen**. Akryylimaalien käyttö, maalausnesteiden käyttö, eritysmateriaalien käyttö, akryylitöiden säilytyksessä huomioitavaa, jne. Sopii sekä kokeneille akryylimaalareille ja sellaisille, joilla ei ole kokemusta akryyleistä. Kurssimaksu 70 €.

Näyttelyt 2013

Ensi vuonna seuralla on kaksi näyttelyä.

- Kaapelitehtaalla on näyttely 26.2.–10.3.2013, johon ilmoittautumiset on jo saatu. Avajaiset ovat 26.2.2013 klo 17 – 19.

- 34. vuosinäyttelymme on Vuotalossa. Näyttely tulee olemaan jurytetty. Tarkemmin näyttelystä tullaan kertomaan alkuvuoden tiedotteissa.

Tiina Puustinen tutkimassa kalliota viime kesänä Vartiosaassa.

Kesäkurssi

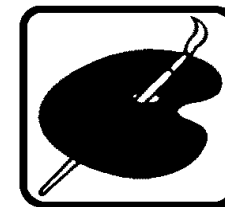
- Kotimaan kesäkurssi järjestetään Salossa 10.–14.6.2013. Tarkemmat tiedot tulevissa tiedotteissa.

Jäsenmaksut

Tarkista, onko jäsenmaksusi suoritettu. Henkilöt, joiden jäsenmaksu vuosilta 2011 ja 2012 on maksamatta, poistetaan jäsenluettelosta. Vuoden 2013 vuosinäyttelyyn osallistujilla pitää olla vuosien 2012 ja 2013 jäsenmaksut maksettu.

Alennusta jäsenkortilla

Vuoden 2013 jäsenkortit postitetaan alkuvuodesta. Columbuksen Suomalaisesta Kirjakaupasta saa edelleen 20% alennusta taide- ja konttoritarvikkeista. Muita alennusta myöntäviä liikkeitä ovat ainakin Farbe Oy, Tempera, Giotto.

Itä-Helsingin Taideseuran jäsenlehti 2012

LEHDEN TEKIVÄT:

Kirsti Pesari
Jaakko Liukkonen
Maila Niskanen-Kopio
Matti Elomaa

Itä-Helsingin Taideseura
Kerhotalo Saseka
Kalkkihiekankuja 6
00980 Helsinki

Jäsenmaksu 2013 on 40 €, nuorisojäseniltä 20 €. Uusilta jäseniltä lisäksi kirjaamismaksu 3 €.

Pankki:
Nordea 138830-301808
IBAN FI08 1388 3000 3018 08
BIC NDEAFIHH
Y-tunnus: Y-0821060-0

Itä-Helsingin Taideseura ry

Syyskokouksessa 24.11.2012 valittu hallitus vuodelle 2013:

puheenjohtaja	Kirsti Pesari	050 341 2441
varsinaiset jäsenet:	Ritva Juselius	040 525 5595
	Pentti Mettälä	0400 42 8927
	Tiina Mäkitalo	050 438 2202
	Maila Niskanen-Kopio	050 561 8005
	Tellervo Nyholm	0400 83 6924
	Ritva Oksanen	040 501 0262
	Ranja Pasivirta	040 848 4034
	Tiina Puustinen-Rahkonen	050 491 1842
	Katriina Vihonen	040 718 9297
varajäsenet:	Anja Meri	040 865 9603
	Anita Puumala	050 525 7949

Hallituksen jäsenten tehtävät määräytyvät ensimmäisessä kokouksessa 2013.

Muut vakinaiset tehtävät hallituksen ulkopuolisilla jäsenillä:

tiedotusryhmä (ATK)	Matti Elomaa	050 349 6849
emäntä, hankinnat	Saija (Tipsa) Nykänen	040 753 6339
toiminnantarkastaja	Anna-Kirsti Kemppinen	
toiminnantark. vara	Yrjö Korolhoff	

Huippuluokan Lukas-taiteilijatarvikkeet Saksasta ulottuvillasi. Tuotteet ja värikartat löytyvät www.lukas.eu
Ammattilaisen ostopaikka
Kaapelitehtaalla!

farbe.
taiteilijatarvikeliike

Avoinna ma - pe 11.15 - 17.45 • la 11.15 - 14.30. Kesäajat ks. www.farbe.fi
Puh. (09) 694 9791 • Tallberginkatu 1 C, 2. krs. Käytävägalleria.

Kesäkursseilta

Vartiosaari 6.–10.8.2012.

Castiglion Fiorentino, Toscana 30.5.–5.6.2012.